

Maskerade- ballets mester

Av Einar Engebretsen, Sande

Det er ikke uvanlig at nasjoner former sin krigshistorie slik man skriver manuskripter til Hollywoods cowboyfilmer: Skurken og helten, svart og hvit. Vi liker det slik - ryddig og oversiktlig.

Sant nok, når blikket festes på Hitlers nazisme eller Pol Pots kommunisme, blir bildet svart. Mitt poeng er heller ikke å gjøre de skyldige mindre skyldige, men å gjøre oss uskyldige litt mindre uskyldige.

Vi behøver ikke stemme SV for å være enige med Erik Solheim når han i sin bok «Den store samtalen» skriver: «I Versailles etter første verdenskrig trakk seiersmaktene på den tyske stoltheten, og påla landet enorme økonomiske byrder. Det bidro effektivt til Weimar-republikkens ustabilitet og Hitlers popularitet.

Med andre ord, seiersmaktene ga næring til sin fremtidige fiende og måtte til sist gå til krig mot Hitlers ondskap p.g.a. sin egen dårskap.

Winston Churchill advarte mot denne utviklingen allerede i 20-årene. Tyskland lå da som et åpent, betent sår midt i Europa. Ingen nabo hjalp til for å bringe legedom. Hitler marsjerte inn på passivitetens røde løper.

Det sies at Hitler var ingen stor personlighet. Han skapte ikke historie, det var historien som skapte ham. Spørsmålet blir da, hvem skapte historien som frembragte Hitler? Det var tyskerne ja, ... men de var ikke alene om det.

For 200 år siden skrev den engelske filosof og politiker Edmund Burke: «Alt som skal til for at ondskapen skal triumfere, er at de gode krefter forholder seg tause.» Ondskapen er maskeradeballets mester - den kler seg i et utall drakter, også taushetens og likegyldighetens.

«Fordi du er lunken, hverken varm eller kald, vil jeg spytte deg ut av min munn,» leser vi i Bibelen.

Hver gang jeg tier når jeg skulle ha talt mot urett, svekkes frihetens immunsystem. Hver gang jeg velger å leve med en behagelig løgn fremfor den bitre sannhet, svekkes frihetens immunsystem. Hver gang jeg velger personlig komfort på bekostning av fellesskapet, svekkes frihetens immunsystem og gir plass for vold og forfall.

Mot og absolutt ærlighet må til for å se ondskapens nederdrektighet infiltrert i vår egen velstelte prektighet. Men ... det kan virke befriende og gjøre det lettere å forsones med, og tilgi andre.

En håndfull år og vi går inn i et nytt årtusen. Skal vi krysse denne tidsgrensen som skurker og helter, eller som et fellesskap av tilgitte syndere? Vi må finne en dypere forståelse av ondskapens natur og bli villigere, flinkere til å avsløre denne maskeradeballets mester.

Kan vi det, er også en bedre verden innen rekkevidde.

KOMMENTAR

18-08-025

TEGNING: EINAR ENGEBRETSEN